

Strategjia për të drejtat e fëmijëve 2016-2021

Këshilli i Europës

Këshilli i Evropës mbrohet dhe promovon të drejtat e njeriut ku përfshihen edhe të drejtat e fëmijës. Në këtë dokument përcaktohen prioritetet e Këshillit të Evropës në këtë fushë për periudhën 2016 deri 2021.

Pesë fusha prioritare për të garantuar të drejtat e fëmijës janë:

1. Mundësi të barabarta për të gjithë fëmijët
2. Pjesëmarrja e të gjithë fëmijëve
3. Një jetë pa dhunë për të gjithë fëmijët
4. Drejtësia miqësore për të gjithë fëmijët
5. Të drejtat e fëmijëve në mjedisin digjital

Fëmijë e shteteve anëtare në Këshillin e Evropës kanë të drejtë të gëzojnë gamën e plotë të të drejtave të njeriut të garantuara nga Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, Konventa e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijëve(UNCRC) dhe instrumente të tjera ndërkombëtare për të drejtat e njeriut.

Kohëzgjatja e kësaj strategjie është gjashtë vjet. Një vlerësim afatmesëm me mundësinë për rregullime do kryhet pas tre viteve nën drejtimin e shteteve anëtare dhe palëve tjera të interesuara.

Në pothuajse 10 vitet e saj të ekzistencës që nga viti 2006, programi "Të ndërtojmë një Evropë me dhe për fëmijët" ka luftuar për të mbrojtur dhe promovuar të drejtat e fëmijëve në shtetet anëtare të Këshillit të Evropës. Këto rezultate janë arritur me ndryshimet legislative dhe ndryshimin e politikave për të përmirësuar mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve. Këto konventat, rekomandimet dhe udhëzime kanë çuar përpara zbatimin e Konventës së OKB-së mbi të Drejtat e Fëmijës në nivel evropian.

Për të adresuar çështjet e përshkruara më lart, janë identifikuar pesë fusha prioritare. Ky kapitull përshkruan këto zona, të cilat janë ankoruar të gjitha në Konventën e Kombeve të Bashkuara "Për të Drejtat e Fëmijës", Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, Kartën Sociale të Evropës dhe standardet e tjera të Këshillit të Evropës për mbrojtjen e të drejtave të fëmijës.

1. MUNDËSITË E BARABARTA PËR TË GJITHË FËMIJËT

Konventa e Kombeve të Bashkuara "Për të Drejtat e Fëmijës" e njeh të drejtën e çdo fëmije për një nivel të përshtatshëm jetese, për zhvillimin fizik, mendor, shpirtëror, moral dhe shoqëror të fëmijës. Karta Sociale Evropiane garanton të drejtat e fëmijëve, mbrojtjen e duhur sociale, ligjore

dhe ekonomike. Në përputhje me Konventën “Për të Drejtat e Fëmijës” dhe Kartën Sociale Evropiane, familjet duhet të japin të gjithë mbrojtjen dhe asistencën e nevojshme në mënyrë që të përmbushin rolin e tyre vendimtar dhe të rëndësishëm.

1.1. Garantimin e të drejtave sociale të fëmijëve

Këshilli i Evropës do të promovojë Kartën Sociale Evropiane si një grup kryesor i standardeve minimale për mbrojtjen e të drejtave të familjeve dhe të fëmijëve, e cila është veçanërisht e rëndësishme në kohë të masave shtrënguese ekonomike. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet ndjekjes së konkluzioneve dhe vendimeve të Komitetit Evropian të të Drejtave Sociale, për dispozitat përkatëse të të drejtave të fëmijëve.

Varfëria e fëmijëve dhe përjashtimi social mund të adresohen në mënyrë më efektive përmes sistemeve të mbrojtjes së fëmijëve, që integrojnë me kujdes masat parandaluese, mbështetjen familjare, edukimin e hershëm të fëmijëve dhe kujdesin, shërbimet sociale, politikat e arsimit dhe strehimit.

Prandaj, Shtetet Anëtare do të inkurajohen për të ndjekur dhe zbatimin e rekomandimeve të Komitetit të Ministrave për shërbime miqësore për fëmijët, në shëndetësi, në aksesin e të rinjve nga familje jo të favorizuara dhe rekomandimin e Kongresit të Autoriteteve Lokale dhe Rajonale për riintegrimin social të fëmijëve që jetojnë/punojnë në rrugë.

Këshilli i Evropës do të vazhdojë të mbrojë të drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuara në bazë të Konventës së OKB për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara (UNCRPD) dhe rekomandimeve të Këshillit të Evropës për të siguruar përfshirjen e plotë të fëmijëve dhe të rinjve me aftësi të kufizuara në shoqëri dhe De-institucionalizimin. .

Në përputhje me Rekomandimin e Komitetit të Ministrave për të Drejtat e Fëmijëve që jetojnë në institucionet rezidenciale dhe në Kujdesin Alternativ, Udhëzimet e OKB-së mbi të Drejtat e Fëmijëve, Këshilli i Evropës do të kushtoj vëmendje të veçantë situatës së fëmijëve në të gjitha format e kujdesit alternativ dhe do të ofrojë udhëzime për profesionistët në këtë fushë në zbatimin e qasjes “fëmijët - të drejtat bazë dhe pjesëmarrës në punën e tyre”.

Këshilli i Evropës do të promovojë deinstitutionalizimin e shërbimeve në institucionet e mëdha rezidenciale për fëmijë, në veçanti të fëmijëve nën moshën tre.

Të drejtat e fëmijëve në lëvizje ose ndryshe të prekura nga migrimi do të mbrohen dhe promovohet nga organe të ndryshme të Këshillit të Evropës. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet situatës së fëmijëve të emigrantëve të pashoqëruar dhe për lidhjen midis migrimit dhe trafikimit të fëmijëve. Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës do të vazhdojë të mbështesë fushatën për t'i dhënë fund emigracionit, paraburgimit të fëmijëve.

Këshilli i Evropës do të vazhdojë të mbrojë dhe promovojë të drejtat e fëmijëve të minoriteteve, në veçanti do të mbrojë dhe promovojë të drejtat e fëmijëve nga pakicat tradicionale etnike ose kombëtare, në lidhje me përdorimin e gjuhës së tyre në jetën private, publike dhe në shkollë.

Veprime do të ndërmerren në mënyrë të veçantë për të vlerësuar zbatimin efektiv të të drejtave të fëmijëve romë, për të adresuar çështjen e martesës së hershme të fëmijëve, për të forcuar qasjen

e fëmijëve romë dhe veçanërisht vajzave dhe fëmijëve me aftësi të kufizuara për arsim gjithëpërfshirës, si dhe për të luftuar stereotipet ndaj fëmijëve romë.

Për të luftuar diskriminimin në bazë të gjinisë dhe për të promovuar barazinë midis vajzave dhe djemve, Këshilli i Evropës do të vazhdojë të trajtojë stereotipet, seksizmin dhe mbiseksualizimin veçanërisht në media dhe arsim.

Në bazë të Rekomandimit CM / Rec (2010) 5 mbi masat për të luftuar diskriminimin në bazë të orientimit seksual ose identitetit gjinor, Këshilli i Evropës do të ndër marrë kërkime mbi situatën e LGBT dhe fëmijët interseksual në lidhje me realizimin e të drejtave të tyre.

2. Pjesëmarrja e të gjithë fëmijëve

Fëmijët kanë të drejtën për t'u dëgjuar dhe për të marrë pjesë në vendimet që ndikojnë tek ata, si individë dhe si grup. Në të vërtetë të gjithë kanë të drejtën e lirisë së shprehjes, të garantuar me nenin 10 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Konventa e Kombeve të Bashkuara "Për të Drejtat e Fëmijës" garanton të drejtën e fëmijëve për të shprehur pikëpamjet e tyre lirisht në të gjitha çështjet që ndikojnë mbi ta dhe që pikëpamjet e tyre të merren parasysh në përputhje me moshën dhe pjekurinë e tyre.

2.1. Promovimi i të drejtës së fëmijëve për të marrë pjesë

Këshilli i Evropës do të ofrojë udhëzime se si të zbatojë pjesëmarrjen e fëmijëve në praktikë në mënyrë sistematike dhe në të gjitha rrethanat relevante për fëmijët. Bazuar në Rekomandimin mbi pjesëmarrjen e fëmijëve dhe të rinjve nën moshën 18 vjeç, do të mbështesë shtetë anëtare në përdorimin e mjeteve të vlerësimit të pjesëmarrjes së nxënësve në Këshillin e Evropës, si një mjet për të matur progresin drejt përmbushjes së të drejtave të fëmijëve për të marrë pjesë në çështjet lidhur me ta. Veprime do të ndërmerren për të lehtësuar shkëmbimin e përvojave në të drejtat e bazuar në pjesëmarrjen e fëmijëve në bashkëpunim me sektorin e të rinjve, fëmijëve dhe të organizatave rinore të Këshillit të Evropës, Avokatit të Popullit për fëmijë dhe organet këshilluese të fëmijëve, duke u bazuar në parimet e pavarësisë, përfaqësimit, kompetencës, informacionit dhe vazhdimësisë.

2.2. Për të arritur tek fëmijët (. Reaching out to children)

Këshilli i Evropës do të vazhdojë të përfshijë fëmijët dhe t'u japë respektin e duhur pikëpamjeve të tyre në zhvillimin, zbatimin dhe vlerësimin e standardeve, politikave dhe aktiviteteve për fëmijët, duke respektuar parimet e lartpërmendura. Duke bërë këtë, theks i veçantë do t'i kushtohet pjesëmarrjes së fëmijëve në situata në nevojë, siç janë fëmijët me aftësi të kufizuara, fëmijët që jetojnë në varfëri, fëmijët në përkujdesje, fëmijët romë, fëmijët në lëvizje ose ndryshe të prekura nga migrimi, dhe fëmijët e pakicave. Përpjekjet do të përforcohen për të arritur fëmijët dhe ata që kujdesen për ta, punojnë me ta nëpërmjet ëb-it, aplikimeve, mediave sociale, lojrave, publikimeve dhe mjeteve të tjera miqësore për fëmijët.

2.3. Përforcimi i pjesëmarrjes në dhe nëpërmjet shkollave

Këshilli i Evropës do të forcojë mundësitë për pjesëmarrjen e fëmijëve në mjedisin shkollor dhe qeverisjen demokratike të shkollave duke mbështetur zhvillimin e shtetësisë dhe të drejtat e njeriut në shtetet e saj anëtare, në kuadrin e zbatimit të Kartës mbi Edukimin për Qytetari Demokratike dhe Edukimi për të drejtat e njeriut. Pjesëmarrja e fëmijëve do të lehtësohet në shqyrtimin e dytë për zbatimin e Kartës. Të mësuarit nga fëmijët dhe për fëmijët në shtetet anëtare do të mbështetet nëpërmjet skemës së projekteve pilot "Të drejtat e njeriut dhe Demokracia në Veprim" financuar bashkërisht nga Bashkimi Evropian dhe Këshilli Evropës.

3. NJË JETË PA DHUNË PËR TË GJITHË FËMIJËT

Konventa e Kombeve të Bashkuara "Për të Drejtat e Fëmijës" u kërkon shteteve të marrin të gjitha masat legislative, administrative, shoqërore dhe edukative për mbrojtjen e fëmijëve nga të gjitha format e dhunës fizike ose mendore, fyerja ose keqtrajtimi, neglizhenca apo trajtimi neglizhent, keqtrajtimi ose shfrytëzimi, përfshirë abuzimin seksual. Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, Karta Sociale Evropiane dhe traktate të tjera të Këshillit të Evropës të garantojnë të drejtën e fëmijëve për mbrojtje nga dëmtimet dhe dhuna.

3.1. Promovimi i një qasje të integruar për mbrojtje nga dhuna

Trajtimi i dhunës ndaj fëmijëve kërkon një qasje të integruar dhe strategjike. Këshilli i Evropës do të kontribuojë në eliminimin e dhunës ndaj fëmijëve në të gjitha parametrat dhe në veçanti në fushat e arsimit, medias, drejtësisë, barazisë, familjes, migrimin, kujdesit alternativ, dhe fëmijët me aftësi të kufizuara. Këshilli i Evropës do të mbështesë shtetet anëtare në zbatimin e Rekomandimit të Komitetit të Ministrave mbi strategjitë e integruara kombëtare për mbrojtjen e fëmijëve nga dhuna. Rekomandimi përmban udhëzime për zhvillimin e kornizave të ngurta ligjore, politike dhe institucionale, promovimin e kulturës së respektimit të të drejtave të fëmijës, krijimin e mekanizmave dhe shërbimeve miqësore për fëmijët dhe miratimin e një agjende kombëtare për të adresuar parandalimin, përgjigjet për të gjitha format e dhunës kundër fëmijëve.

3.2. Lufta kundër shfrytëzimit dhe abuzimit seksual

Këshilli i Evropës do të promovojë, monitorimin dhe mbështetjen e zbatimit të traktateve të Këshillit të Evropës që synojnë parandalimin dhe trajtimin e formave të ndryshme të dhunës seksuale ndaj fëmijëve.

Dita Europiane mbi Mbrojtjen e Fëmijëve nga Shfrytëzimi Seksual dhe Abuzimi Seksual do të festohet më 18 nëntor të çdo viti. Kjo ditë do të dedikohet për të rritur ndërgjegjësimin, për të ndarë praktikatat e mira, dhe për të promovuar ratifikimin dhe zbatimin e Konventës së Lanzarotës. Duke marrë në konsideratë punën e rrjetit të saj për të ndaluar dhunën seksuale ndaj fëmijëve, Asambleja Parlamentare do të vazhdojë nxitjen e ratifikimit dhe zbatimin e Konventës Lanzarotes dhe do të bashkëpunojnë për të bërë të suksesshme Ditën e Evropiane.

Këshilli i Evropës do të vazhdojë të nxisë eliminimin efektiv të ndëshkimit fizik dhe formave të tjera mizore apo degraduese të ndëshkimit të fëmijëve. Ajo do të identifikojë sfida të veçanta në

rrugën e ndalimit universal dhe eliminimit të ndëshkimit trupor dhe se si këto mund të kapërcehen. Shtetet Anëtare do të mbështeten në reformën ligjore që të arrijë një ndalim të plotë dhe në arritjen e vetëdijes më të lartë kolektive mbi të drejtën e fëmijëve për mbrojtje të barabartë nga sulmi, rreziqet e ndëshkimit të dhunshëm, si dhe në promovimin e disiplinës jo të dhunshme dhe edukimin pozitiv në përputhje me Rekomandimin mbi politikat në mbështetje të prindërimit pozitiv.

3.4. Mbrojtja e fëmijëve nga dhuna në mjedise dhe forma të ndryshme

Këshilli i Evropës do të vazhdojë të trajtojë çështjen e dhunës në shkolla, sidomos në bazë të Kartës së Këshillit të Evropës për Edukimin për Qytetarinë dhe Edukimin për të Drejtat e Njeriut. Duke ndjekur një qasje transversale, Këshilli i Evropës do të mbështesë forcimin e rolit të edukimit në parandalimin e formave të veçanta të dhunës, si ngacmimi në shkollë, ngacmimi homofobike, cyber-ngacmimi dhe dhuna lidhur me radikalizimin. Këshilli i Evropës do të mbështesë ngritjen e vetëdijes, veprime dhe fushata për qytetari demokratike dhe edukim për të drejtat e njeriut.

4. DREJTËSI MIQËSORE PËR TË GJITHË FËMIJËT

Sipas Konventës së Kombeve të Bashkuara “Për të Drejtat e Fëmijës”, fëmijëve do t’u jepet mundësia që të dëgjohen në çdo procedurë gjyqësore ose administrative, që ndikon mbi ta dhe për të aksesuar në mekanizmat kompetente, të pavarur dhe të paanshëm për tu ankuar, kur të drejtat e tyre janë shkelur. Për më tepër, Shtetet Palë njohin të drejtën e çdo fëmije në konflikt me ligjin që të trajtohen në përputhje me promovimin e ndjenjës së dinjitetit të fëmijës, duke marrë parasysh moshën e fëmijës dhe objektivin e ri-integrimit të tij ose të saj në shoqëri. Në të gjitha veprimet lidhur me fëmijët, të marra qoftë nga institucionet e mirëqenies sociale publike ose private, gjykatat, autoritetet administrative apo organet legislative, interesi më i lartë i fëmijës duhet të jetë konsiderata mbizotëruese.

4.1. Promovimi i drejtësisë për fëmijë

Këshilli i Evropës do të promovojë zbatimin e Udhëzimeve mbi drejtësinë miqësore për fëmijët, të Këshillit të Evropës, duke mbështetur shtetet anëtare në forcimin e qasjes në, trajtim, në pjesëmarrjen e fëmijëve në proceset e drejtësisë civile, administrative dhe penale.

4.2. Mbrojtja e fëmijëve të privuar nga liria

Privimi i fëmijëve nga liria duhet të përdoret si një masë e fundit dhe për një periudhë sa më të shkurtër. Këshilli i shteteve anëtare të Evropës do të mbështetet në shmangien dhe parandalimin e heqjes së lirisë dhe kriminalizimin e fëmijëve nëpërmjet masave të tilla si zgjerimi i diversitetit dhe përgatitja për riintegrim. Kushtet materiale dhe regjimet e paraburgimit duhet të përmirësohet në përputhje me standardet e Këshillit të Evropës. Mbështetja do të sigurohet për shtetet anëtare në zbatimin e rregullave evropiane për të miturit. Këshilli i Evropës do të promovojë zbatimin e standardeve të Komitetit Evropian për Parandalimin e Torturës dhe Trajtimit Çnjerëzor ose Degradues apo Ndëshkimit (CPT) në lidhje me mbrojtjen e fëmijëve të

privuar nga liria, nga keqtrajtimi dhe dhuna, do të ndjekë rekomandimet e raportit mbi dhunën në institucionet për të mitur, dhe për të zhvilluar udhëzime praktike për monitorimin e vendeve të privimit të lirisë për fëmijët. Do të merret parasysh trajtimi i situatës së fëmijëve, prindërit e të cilëve janë arrestuar.

4.3. Të drejtat e fëmijëve në familje

Këshilli i Evropës do të promovojë zbatimin e standardeve të saj në të drejtën familjare, duke përfshirë Konventën Evropiane për Adoptimin e Fëmijëve (e rishikuar), dhe Rekomandimet e Komitetit të Ministrave për ndërmjetësimin familjar, politikat në mbështetje të prindërimit pozitiv, në parandalimin dhe zgjidhjen e mosmarrëveshjeve mbi zhvendosjen e fëmijëve. Këshilli i Evropës do të ndërmarrë veprime në interesin më të mirë të fëmijës në kontekstin e formave të reja të familjes dhe bioetikës, sidomos në lidhje me zëvendësimin e asistent-donorëve të riprodhimit njerëzor. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet procesit të vlerësimit të interesave më të mira të fëmijës në çështjet familjare. Do të hulumtohet se si shtetet anëtare mund të zbatojnë ligje, rregullore dhe procedura që sigurojnë se interesi më i lartë i fëmijës është një element parësor në largimin nga kujdesi prindëror dhe vendimet e ribashkimit.

5. TË DREJTAT E FËMIJËS NË MJEDISIN DIGJITAL

Teknologjitë e reja të Informacionit dhe Komunikimit (TIK) ndikojnë në gëzimin e një numri të madh të të drejtave themelore të garantuara nga KDF, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Kartën Sociale Evropiane për fëmijë. Sipas rekomandimeve të nxjerra nga Komiteti i OKB-së mbi të Drejtat e Fëmijës, të gjithë fëmijët duhet të jenë në gjendje për të hyrë në TIK dhe mediat digjitale në mënyrë të sigurtë, të fuqizohen për të marrë pjesë plotësisht, shprehin veten e tyre, kërkojnë informacion dhe të gëzojnë të gjitha të drejtat e mbrojtura KKBDF dhe protokollet e saj opsionale, pa asnjë lloj diskriminimi.

Bota digjitale ofron pakufi mundësi për të mësuar dhe mundësi për tu lidhur, sikur ofron edhe sfida të cilat duhet të trajtohet nga shtetet anëtare në mënyrë të integruar dhe në përputhje me Strategjinë në internet të Këshillit të Evropës Strategjisë 2016-2021. Këshilli i Evropës do të japë udhëzime dhe mbështetje për shtetet anëtare në sigurimin e pjesëmarrjes, mbrojtjes dhe sigurimin e të drejtave të fëmijëve në mjedisin digjital.

5.1. Pjesëmarrja e fëmijëve në mjedisin digjital

Këshilli i Evropës do të promovojë dhe të mbrojë të drejtat e fëmijëve për mosdiskriminim, qasje në informacion, lirinë e shprehjes dhe pjesëmarrjes në mjedisin digjital në bashkëpunim me aktorë të tjerë që veprojnë në këtë fushë. Smartphone, tabletat dhe mjetet e të komunikimit do të shpërndahen për të fuqizuar fëmijët, prindërit dhe edukatorët dhe duke e bërë përdorimin e plotë dhe të sigurt të potencialit të TIK dhe mediat digjitale. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet fuqizimit të fëmijëve në situata të cenueshme, siç janë fëmijët me aftësi të kufizuara. Udhëzime për shtetet anëtare do të zhvillohen në një qasje të integruar të të drejtave të fëmijëve në mjedisin digjital.

5.2. Mbrojtja e fëmijëve në mjedisin digjital

Këshilli i Evropës do të promovojë, monitorimin dhe mbështesë zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës mbi Mbrojtjen e Fëmijëve nga Shfrytëzimi Seksual dhe Abuzimi Seksual, Konventës mbi Krimin Kibernetik dhe Protokollin Shtesë të saj dhe Konventës për Mbrojtjen e Individëve për Përpunimin Automatik të të Dhënave Personale, Konventës për Parandalimin dhe Luftën kundër Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në familje, të Konventës për Veprim kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, si dhe rekomandimet përkatëse nga ana e Komitetit të Ministrave.

5.3. Sigurimi për fëmijët në mjedisin dixhital

TIK dhe mediat digjitale kanë shtuar një dimension të ri në të drejtën e fëmijëve për arsimim. Për të nxitur përdorimin kreativ, kritik dhe të sigurt të Internetit, Këshilli i Evropës do të nisë një projekt pan-evropiane për edukimin qytetar. Bazuar në konsultimet me palët e interesuara dhe shkëmbimin e praktikave të mira, do të zhvillohet dhe të vihen në dispozicion të shteteve anëtare udhëzime e politika për përdorim në mjedis shkollor.

Interneti dhe mediat sociale janë përdorur gjërësisht për të avokuar gjuhën e urrejtjes, radikalizimin dhe terrorizmin në mesin e të rinjve. Si përgjigje, Këshilli i Evropës do të vazhdojë fushatën "Nuk ka gjuhë të urrejtjes" dhe të investojnë në një sërë masash në fushën e arsimit dhe në internet.